

השיח הפרוגרסיבי הרומס בארה"ב

זן חדש של אנטישמיות?

נייר מדיניות - גירסה א'

אפריל 2021

מחברת ראשית: דפנה קאופמן

צוות ראות: ערן שישון, עדי לוי

בתמיכת קרן ג'וליס לחשיבה רב-תחומית

קבוצת ראות
Reut Group

4.....	מבוא: צורה חדשה ומתפתחת של איום?
5.....	השיח הפרוגרסיבי הרומס
6.....	אי-ההלימה המושגית היסודית
9.....	הפקעת הנרטיב ודחיית הזכות להגדרה עצמית
10.....	הגישה המוצעת
10.....	ניצול ההזדמנויות העכשוויות
12.....	החובה לגבש קונצנזוס
12.....	תפקידם המרכזי של כוחות פרוגרסיביים יהודיים מבוזרים
13.....	נספח: מתחים קונספטואליים מרכזיים הקיימים ברקע

1. בקרב הקהילות היהודיות ברחבי העולם הולכת וגוברת תשומת הלב לאנטישמיות ולקמפיינים אנטי-ציונים שמקורם בתנועות פרוגרסיביות.¹ המתקפה משמאל על הלגיטימיות של מדינת ישראל משכה בעשור האחרון תשומת לב רבה, והניעה בתגובה מאמץ עולמי מתואם ולרוב יעיל, בהובלת קהילות יהודיות ומדינת ישראל.
- ואולם מאמץ עולמי זה אינו רלוונטי מול האיום המתפשט מכיוון החוגים הפרוגרסיביים. מטרת מסמך זה היא להציע תיאור מדויק יותר של איום זה שטרם זכה לכינוי, שם, או הגדרה יעילה ופרקטית.
2. השיח הפרוגרסיבי הרומס (אשר באנגלית כינינו אותו Erasive anti-Semitism)² מתייחס למאפייני השיח הפרוגרסיבי הנוכחי אשר לרוב באופן לא מכוון, חותר בפועל תחת הזכות של יהודים להגדיר בעצמם - בין אם באופן אינדיבידואלי ובין אם קולקטיבי - את הנראטיב שלהן, ואת מערך הערכים שלהן, את זהותם, את חוויותיהם ואת האיומים הנשקפים להם.
3. ה'שיח הפרוגרסיבי הרומס' נולד מאי-הלימה בין מאפייני השיח הפרוגרסיבי בעת הנוכחית לבין החוויה היהודית בארה"ב – הטרימינולוגיה, הסמלים והערכים של השיח הפרוגרסיבי ניזונים בעיקר מחוויות האפליה של השחורים בארה"ב. חוסר ההלימה בין מאפייני השיח הזה לבין החוויה היהודית מוביל לכך שיהודים נתפסים פעמים רבות כגורם שיש לו אחריות למנגנון הדיכוי החברתי הלבן.
4. בשונה מהאנטישמיות ה"קלאסית", "הרמיסה הפרוגרסיבית" אינה ניזונה בהכרח משנאה, אלא מתרחשת כפועל יוצא של מאפייני השיח בשמאל הפרוגרסיבי. מפיצה הראשיים אינם אנטישמים, למרות מעורבותם האפשרית בפעולות מפלות שעשויות להיתפס כפוגעניות ורומסות. בניגוד לצורות נפוצות של אפליית יהודים, זן זה של אפליה אינו נסמך על תיוג יהודים כמשתייכים לקטגוריה אתנית מובחנת.
5. בה בעת, לא ניתן להתעלם מכך שקיים זרם רדיקלי המקדם במכוון אג'נדות אנטישמיות ואנטי-ישראליות שמנצל את מאפייני השיח הפרוגרסיבי הרומס כדי לצבור השפעה בשמאל. חברי זרם זה משתמשים במאפייני השיח הנוכחי כדי למנוע את הכללתם של יהודים בחוגי השמאל ולחתור תחת סדרי יום יהודים או פרו-ישראלים הקיימת בשמאל.

¹ רקע: מסלול עלייתן של התפיסות הפרוגרסיביות לעמדת עליונות בשמאל האמריקאי – הביזור הנרחב יותר, הקיטוב והתחזקות הסנטימנט האנטי-ממסדי תרמו לגידול יציב בהשפעתן של השקפות פוליטיות פרוגרסיביות. התפתחות זו הוצאה והועצמה בעידן טראמפ. את השפעותיה ניתן למצוא בנוכחות הגוברת של פוליטיקאים פרוגרסיביים ובכוחם לקבוע את סדר היום.

ישנו גם פוטנציאל להשפעה פרוגרסיבית מוגברת על אג'נדות יהודיות ופרו-ישראליות: מדיניות החוץ היא נושא שחשיבותו דועכת בשמאל; במקביל, חשיבותה של ישראל דועכת בעיני תנועות שורשיות יהודיות. נוסף על כך, המפלגה הדמוקרטית המזדקנת חווה חילופי דורות; כך היא מייצרת מנהיגות שמעבירה את המושגים ואת סדרי העדיפויות הפרוגרסיביים אל החזית.

² בן פרימן טבע את המושג "אנטישמיות דורסנית" שבו עשינו שימוש בגרסה באנגלית של המסמך, כדי לתאר את מחיקת הזהות היהודית ואת מחיקת מעמדם של היהודים כקורבנות של דעות קדומות. מסמך זה מתייחס לתופעת האנטישמיות הדורסנית כאל ערעור על הנרטיב היהודי של הגדרה עצמית, אשר שולל מהיהודים את זכותם, בין אם באופן אינדיבידואלי ובין אם קולקטיבי, להגדיר את זהותם, חוויותם ופגיעותם.

6. ואכן, זרם שוליים פרוגרסיבי רדיקלי תורם להדרה ההולכת וגוברת של ארגוני הקהילה היהודית מהשמאל האמריקאי באמצעות שלילת זכותם של היהודים להלין על אפלייתם או על האנטישמיות שממנה הם סובלים. שלילה זאת מתבצעת על רקע תיוגם של היהודים כפריבילגים ומדכאים בעצמם מחד, וכתומכי מדינת ישראל והציונות מאידך. המשמעות של הדרה זו היא הפקעה של זכותם של היהודים להגדיר בעצמם את זהותם, פגיעותם וחוויותיהם.
7. בפועל, ה'רמיסה' של הקהילה היהודית מתרחשת "מתחת לדאור" של המיינסטרים האמריקאי, וגם הקהילות היהודיות מתקשות לייצר חזית מלוכדת ומאוחדת כנגדה. שיח פוליטיקה הזהויות העולה בארה"ב מעמיד את הקהילה היהודית האמריקאית במבוכה. הניסיון להגדיר בצורה רלוונטית את זהותה של הקהילה היהודית כמיעוט, מוביל לתגובת נגד חריפה משום שמאפייני הקהילה היהודית 'לא עומדים' בקריטריונים שמזכים 'בהכרה' פרוגרסיבית המבוססת על מעמד או צבע עור. לפיכך, המאמצים להבין ולהכיל את האיום שהשיח הפרוגרסיבי הנוכחי טומן למעמדן של קהילות יהודיות, ללכידות הקהילתית היהודית, לחיוניות הפוליטית היהודית (וכפועל יוצא, גם למעמדה הדו-מפלגתי של ישראל), נותרים מוגבלים.
8. השיח הפרוגרסיבי גם חותר תחת רעיון העמיות היהודית ששואף להגדיר את היהודים כקולקטיב. השיח הפרוגרסיבי מגביר את המתחים והפיצול בקרב הקהילות היהודיות, ומאיים לפגוע בבסיס הקשר בין יהדות העולם לישראל.
9. האתגר העומד בפני הקהילה היהודית הוא להגיע להגדרה מוסכמת ורחבה באשר למאפייני האיום הנשקף מהשיח הפרוגרסיבי הרומס. הגדרה כזו היא הכרחית בכדי ליצור קואליציה רחבה נגד האיום. קהילות יהודיות פרוגרסיביות שנמצאות בחזית האתגר, צריכות ויכולות להיות חוד החנית של הקהילה היהודית מולו.

מבוא: צורה חדשה ומתפתחת של איום?

1. האנטישמיות "המסורתית" או "הקלאסית", המתאפיינת בעוינות גלויה ולעיתים אף אלימה כלפי יהודים. אנטישמיות זאת מקודמת כיום בחוגי הימין הקיצוני ובאסלאם הרדיקלי המשתמשים בדימויים הנפוצים של עלילות דם, הכחשת השואה וטענות בדבר החמדנות היהודית המובנית.
2. בשנים האחרונות נאלצו הקהילות היהודיות והפרו-ישראליות להתמודד במקביל גם עם עליה באנטישמיות שמקורה בשמאל הפוליטי, ובפרט בגוונים האנטישמיים השזורים בתופעת הדה-לגיטימציה לישראל.³
3. בשונה מהמאפיינים 'הקלאסיים' של אנטישמיות שמקורה בימין הקיצוני הפוליטי או באסלאם הרדיקלי, בשמאל הפרוגרסיבי, מעשי העוינות, האפליה, או הדעות הקדומות נגד יהודים 'רכים' יותר ואינם בוטים, מפורשים או אלימים בדרך כלל. ואכן, האנטישמיות "הקלאסית" קלה יותר לזיהוי ולהגדרה והיא מוקעת לרוב בשיח הפוליטי והחברתי המיינסטרימי.

³ המוקד של תופעה זו הוא בשלילת זכות קיומה של ישראל או של זכות העם היהודי להגדרה עצמית בהתבסס על טיעונים פילוסופיים או פוליטיים. את הדה-לגיטימציה מקדמים מספר קטן יחסית של ארגונים אנטי-ציוניים שהצליחו לייצר "זנב ארוך" של תמיכה פרוגרסיבית. על-ידי הסתרת האג'נדה האידאולוגית האנטי-ציונית שלהם באמצעות שימוש בשיח זכויות האדם כדי למתג את ישראל באופן שלילי, הצליחו ארגוני השמאל הקיצוני לגייס תמיכה ממעגלים פרוגרסיביים ולעיתים אף לרתום אותם מבלי דעת ל"אקטים של דה-לגיטימציה", כאשר קמפיין החרם מהווה דוגמה בולטת לכך.

4. אף כי אנטישמיות פרוגרסיבית מסוג זה מציבה אתגר מורכב לקהילה היהודית, **הגופים האמונים על ההתמודדות עם אתגר זה בקהילה היהודית** (ארגוני קשרי קהילה - Community relations) **פיתחו לרוב את הבקאות והרגישות הנדרשות כדי לעמוד במשימתם בהצלחה**, והם פועלים ללא לאות ליצור חיץ בין אלו המערערים על זכותה של ישראל להתקיים ובהם אנטישמיים רבים, לבין אלו המבקרים את מדיניותה.

5. ואכן, המאמצים הגלובליים למאבק בדה-לגיטימציה זוכים לתיאום בכל החזיתות והניבו מספר הצלחות משמעותיות. לאחרונה, **הקמפיינים לקידום אימוץ ההגדרה למושג האנטישמיות שטבע "כוח המשימה הבינלאומי להנצחת זכר השואה"** (IHRA -The International Holocaust Remembrance Alliance) ראויים לציון בהקשר זה, משום שהגדרה זו חלה גם על צורות של אנטישמיות פרוגרסיבית המתמקדת בקידום סדר יום אנטי-ציוני. אף כי ניתן להיות אנטי-ציוני ולא להיות אנטישמי, ההתמקדות הבלעדית של פרוגרסיבים רבים בחתירה תחת זכותם של היהודים להגדרה עצמית לאומית (להבדיל מתפיסת עולם אשר שוללת את תופעת הלאומיות באופן גורף), היא אינדיקציה לכך ש'מופעי דה-לגיטימציה' לישראל מכשירים את הקרקע לקידום סדר יום שהוא במהותו אנטי-יהודי.⁴

6. **ההקצנה והעזוזה המאפיינים את האקלים הפוליטי והחברתי בשנים האחרונות מאיצים את התפתחותו של שיח פרוגרסיבי רומס אשר יוצר איום חדש לקהילות היהודיות. בפועל, ניתן לפרש את השיח הזה כזן חדש של אנטישמיות.**⁵ בשונה מקמפיינים של דה-לגיטימציה – שבהם המטרה המפורשת והעיקרית היא ישראל – השיח הפרוגרסיבי הרומס יוצר מעין 'אנטישמיות דורסנית' (erasive anti-Semitism) אשר פוגעת בקהילות היהודיות ובמיצובן בשמאל הפוליטי ובחברה הכללית.

השיח הפרוגרסיבי הרומס

7. **השיח הפרוגרסיבי הנוכחי שולל את זכותם של יהודים, בין אם באופן אינדיבידואלי ובין אם קולקטיבי, להגדיר את זהותם, את חווייתם ואת פגיעותם ביחס להקשרים החברתיים המשתנים.** מסגרות השיח הפרוגרסיבי מובנות כך שבפועל הן חותרות תחת הלגיטימציה של יהודים להגדיר בעצמם את סדר היום שלהם והנראטיב שלהם, כמו גם את האיומים עליהם והפגיעות שלהם.

8. **השיח הפרוגרסיבי הנוכחי מאיים בפועל על מקומם של יהודים בשמאל האמריקאי ולכן גם על התמיכה הפוליטית הדו-מפלגתית שלה זוכה ישראל.** הדחיפות שבאפיון ברור והקושי בהתמודדות עם התופעה נובע מכך שאיום זה מוסתר בצילם של איומים ישירים ומוחשיים יותר, ומשום שזיהויו חמקמק הרבה יותר.

9. **מאפייניו של השיח הפרוגרסיבי הרומס:**

- **שלילת זכותם של היהודים ושל הקהילות היהודיות להגדיר את עצמם בעצמם וליצור נרטיב משלהם;**

⁴ הגדרת ה-IHRA כוללת התייחסות לאפליה: שלילת זכות העם היהודי להגדרה עצמית, למשל בטענה כי קיומה של מדינת ישראל הוא מפעל גזעני; החלת סטנדרטים כפולים בדרישה ממדינת ישראל להפגין התנהגות שאינה מצופה או נדרשת משום אומה דמוקרטית אחרת; עריכת השוואות בין המדיניות העכשווית של ישראל לזו של הנאצים; והחזקת היהודים כאחראים באופן קולקטיבי למעשיה של מדינת ישראל.

⁵ במסגרת הדיון במיצובן של האג'נדות היהודיות והפרו-ישראליות בתוך הפוליטיקות הפרוגרסיביות, מסמך זה מדגיש כנקודה עיקרית את השפעתה של פוליטיקת הזהויות על התנועות הפרוגרסיביות בימינו. פוליטיקת הזהויות שואבת השראה ממספר יסודות מושגיים פרוגרסיביים וכוללת אותם, בכלל זה פוסטמודרניזם, פוסטקולוניאליזם, נאו-מרקסיזם והתיאוריה הביקורתית של הגזע. היא נותנת עדיפות לקבוצות תיקוף שהחברה השיתה עליהם פגיעה מערכתית בשל מאפיינים בלתי-ניתנים לשינוי שלהן.

כתוצאה מכך, על קהילות יהודיות נכפות הגדרות חיצוניות, המאפיינות אותן כקבוצות בעלות זהות אירופאית לבנה, ולכן, כקבוצה "פריבילגית". השיח הפרוגרסיבי מתעלם לחלוטין מהיסטוריית הרדיפות הייחודית והפגיעות ההיסטורית של העם היהודי ובכך למעשה פוגע במשמעות העמוקה של הזהות היהודית כפי שהיא נחוות בקרב היהודים.

- **האשמת היהודים במבנה הכוח החברתי המפלה הנוכחי שנגדו נלחמת התנועה הפרוגרסיבית** – התייחסויות קיצוניות יותר או פחות לכוחם של היהודים מזינות תפיסה לפיה היהודים אחראים באופן ייחודי למבני הכוח החברתיים היוצרים אפליה נגד אוכלוסיות מוחלשות.

- **וכתוצאה מכך, ניטרול הקולות היהודיים בכל הנוגע לסדר יום יהודי ופרו-ישראלי** – הפקעת הנרטיב היהודי מידי היהודים שוללת את הלגיטימציה של היהודים להשמיע את טענותיהם על אפליה בכך פוגעת בהכרה בזכותם להבטיח על ביטחונם, הן כאינדיבידואלים והן כקולקטיב. השיח הפרוגרסיבי מצפה מיהודים, במפורש או במרומז, להכיר במעמדם הפריבילגי ובכוחם, ולהודות שהטענות שלפיהן היהודים נתונים לדעות קדומות, אפליה ולהעדף ביטחון, כפרטים או כקולקטיב, אינן רלוונטיות במציאות הפוליטית הנוכחית. כבר זמן רב שוררים מתחים סביב תפקידם של היהודים בהגנה על ישראל מפני קמפינים התוקפים את עצם הלגיטימיות של המדינה היהודית, ולאחרונה הם באים לידי ביטוי באופן גובר והולך בקשיים שבהם נתקלים יהודים מהשמאל בבואם לתאר את חוויית האנטישמיות שלהם.

6. **השיח הפרוגרסיבי הרומס ממשיך להתקיים "מתחת לרדאר" ואינו זוכה להוקעה בשיח המרכזי בארה"ב, אולם גם אינו פוגש חזית יהודית מלוכדת ומאוחדת נגדו.**

7. **התגובה הרפויה לאיום הזה נמשכת למרות שהמאבק על קידום סדר היום היהודי והפרו-ישראלי בתוך השיח הפרוגרסיבי העכשווי הוא מאבק מכונן.** שיח זה יוצר אתגר מושגי, יסודי ומערכתי. ככזה, הוא דורש מענה המקיף את כל ההיבטים הללו. צעד ראשון הוא להבין מדוע וכיצד מושגים מרכזיים בתשתית הרחבה יותר של המחשבה הפרוגרסיבית מתורגמים באופן מעשי לעוינות, לאפליה ולדעות קדומות.

8. **על רקע זה, מסמך זה שואף לתרום למאמצים הרחבים יותר של הקהילות היהודיות והפרו-ישראליות לאפיין ולמפות את איום השיח הפרוגרסיבי הרומס ולהציע קווים מנחים אסטרטגיים ראשוניים לתגובה לו.**

אי-ההלימה המושגית היסודית

9. **הקלות היחסית שבה השיח הפרוגרסיבי הרומס מצליח להשפיע על המיינסטרים נובעת מהשילוב בין שני גורמים מרכזיים הקשורים לדינמיקה של השיח.** מצד אחד, "הקטגוריות המושגיות" הפרוגרסיביות ממסגרות את היהודים כחלק מהממסד המדכא שיוצר את מבנה הכח החברתי, באופן שיוצר קרקע פורייה לביטויים של עוינות, חיזוק דעות קדומות ואפליה. מצד שני, בפני יהודים רבים נחשמת הלכה למעשה אפשרות להשתלב בשיח הפרוגרסיבי ולאתגר את הדומיננטיות של הקטגוריות המושגיות האלה; הדגשת הכח היהודי בשיח הפרוגרסיבי העכשווי חותרת תחת הלגיטימציה של יהודים להגדיר בעצמם את הנראטיב היהודי ואת החוויה היהודית, וכולל את חוויית ההדרה מצד תנועות פרוגרסיביות, כך למעשה אין מי שמאתגר את מאפייני השיח הפרוגרסיבי

10. **הדיכטומיות של השיח הפרוגרסיבי העכשווי מתווה את האופן שבו קבוצות חברתיות נתפסות או כעתירות זכויות (privileged) או כמדוכאות (oppressed).** דירוג מעמדן של הקבוצות בהקשר זה מתמקד בהבחנות על בסיס מעמד וצבע עור, וכן בחלוקה הקטגורית שבין תומכי הסטטוס קוו לבין המצדדים בשינוי רדיקלי שלו.

11. **היהודים מפסידים בניווט בין הקטגוריות הללו** – מכיוון שיהודים נכללים בקטגוריה של עתירי הזכויות על בסיס צבע העור של רובם והפריבילגיות הסוציו-אקונומיות מהן הם נהנים, אין מקום בשיח הפרוגרסיבי שיכול להכיל את הפגיעות היהודית הקולקטיבית הייחודית, ואת חוויות האפליה הייחודיות שלהם.⁶ לפיכך, בשיח הפרוגרסיבי, סיפורם של היהודים האמריקאים הוא חד-מימדי ומוצג בנראטיבים של כוח ושל פריבילגיות.

12. **יתרה מכך, שעה שמחילים את השיח הפרוגרסיבי הרומס על הקולקטיב היהודי הלאומי, הוא ממסגר את הסכסוך הישראלי-פלסטיני כסכסוך בין פריבילגים ומדכאים לבנים, לבין הפלסטינים המדוכאים.** כך, השיח הפרוגרסיבי למעשה חותר תחת הלגיטימציה של יהודים להזדהות עם ישראל או להגדיר עצמם כציונים, ותנועות וארגונים פרוגרסיבים רבים מקבלים יהודים בתנאי שהם מתנערים ממדינת ישראל ומהציונות.

13. **הקטגוריות התפיסתיות הבאות בולטות בשיח הפרוגרסיבי הרומס:**

▪ **קטגוריות המבוססות על מעמד: מדכא לעומת מדוכא** – הקטגוריות החברתיות המבוססות על מעמד מנוסחות לעיתים קרובות באופן היוצר עימות בין ה"מדוכא" ל"מדכא". **היהודים נוטים ליפול מיד למשבצת הכוח המדכא כמשתפי פעולה עם הסטטוס קוו ובתור מי שניתנים לזיהוי בשל רמת היתרונות הכלכליים והחברתיים שמהם הם נהנים כיום.** ההשקפה הרואה ביהודים כוח דיכוי גרידא מהדהדת לאורך ההיסטוריה, וכמוה גם תפיסת אי-הלגיטימיות של השפעת היהודים על מוסדות. אנטישמיות המבוססת על תיאוריות קונספירציה, הן בביטוייה משמאל והן באלו מימין, מפצה את הרעיון כי היהודים – המוצגים כשליטיהם הכל יכולים של המוסדות המרכזיים – נטלו לידיהם פריבילגיות בצורה לא לגיטימית.

מסגורם של היהודים ככוח מדכא ממשיכה בדמוניזציה של ישראל, המוצגת באופן אינהרנטי כמערכת מדכאת ולכן פגומה מן היסוד. מסגור זה שולל את הלגיטימיות של כל קשר משמעותי עם ישראל, אפילו בקרב השמאל הישראלי המיינסטרימי; והיא מחזקת את המחנה הישראלי אשר טוען כי מדינת ישראל נולדה בחטא ואין שום שינוי במערכת הישראלית הנוכחית אשר יוכל להפוך את ישראל ללגיטימית.⁷

▪ **קטגוריות המבוססות על צבע העור: לבנים לעומת אנשים של צבע (People of Color)** – קטגוריות חברתיות המבוססות על צבע עור, אשר מפרידות בין אנשים לבנים מצד אחד לאנשים של צבע מצד שני, הן מעמודי התווך של פוליטיקת הזהויות. משום שלא ניתן לשנות את צבע העור, הוא הפך רכיב מהותי

⁶ מושג "החריגות היהודית" מתייחס לפרדוקס הטמון בסיפור עליונותו ונפילותו יוצאות הדופן של העם היהודי, שיחד עם היותו קורבן לשנאה ולרדיפות לאורך ההיסטוריה, הוא מתמיד בהצלחתו לטפס לעמדות יתרון והשפעה בחברה.

⁷ כדוגמה בולטת לכך מ-2020, החלטותיה של חברת בית הנבחרים אלכסנדרה אוקסיו-קורטז סביב ביטול השתתפותה באירוע של "אמריקאים למען שלום עכשיו" לכבוד מורשת ראש הממשלה יצחק רבין ביטאו את נכונותה לנקוט עמדה ברורה המנוגדת לעמדת הקונצנזוס היהודי-אמריקאי והשמאל הישראלי. אוקסיו-קורטז זכתה לביקורת נרחבת בשמאל היהודי על כך שהיא נוטשת ארגון הנמצא בשטח ופועל למען השלום, ועל כך שבהחילה את תביעות הטהרנות של השמאל דווקא על אלו השרויים במאבק לפתרון הסכסוך, היא פוגעת בסולידריות עם השמאל הישראלי הפועל למען השלום (כאן, כאן, וכאן).

יותר בזכות מאשר כל רכיב אחר אשר עשוי לשמש מדד לקריטריון מפלה.

מסגורים תפיסתיים המבוססים על צבע עור מולידות את המונח של "פריבילגיות", אשר בעיקרו מתייחס ליתרונות בלתי הוגנים המוקנים ללבנים בזכות צבע עורם. ההכרה בפריבילגיות פירושה, על פי רוב, ויתור על הזכות להתלונן על עוול, או להיכלל בסדר היום של השינוי החברתי שפוליטיקת הזהויות מבקשת לקדם.

היות שהיהודים נתפסים כלבנים ממוצא אירופי, הם מסווגים כלבנים פריבילגיים.⁸ הזיהוי של היהודים כלבנים אינו משאיר מקום לדיון על גילויי האפליה והשנאה מהם סובלים יהודים בארה"ב היום, ואפילו על הדרתם הממסדית אפילו בארה"ב עד לפני כמה עשרות שנים.

קטגוריות הצבע מדירות יהודים מקואליציות מיעוטים (intersectionality) שפועלות לקדם צדק חברתי, ואשר הופכות להיות דומיננטיות בשנים האחרונות בשמאל הפרוגרסיבי.⁹

קטגוריזציה זו גם הופכת את ישראל בשיח הפרוגרסיבי לפרויקט של עליונות אתנו-לאומית, אשר קואליציות המיעוטים צריכות להתנגד לו.¹⁰

■ **קטגוריות המבוססות על תיאוריה של שינוי: שינוי רדיקלי ודחייה מוחלטת של הסדר הקיים (Rejection) לעומת רפורמה המוטמעת באופן הדרגתי** – השיח הפרוגרסיבי הדומיננטי העכשווי מבקש לקדם שינוי רדיקלי, והוא דוחק רפורמות לשינוי חברתי המוטמעות באופן פרגמטי יותר, לעיתים עד כדי מסגור גישות אלו כיריבות אידיאולוגיות. הגישות הרדיקליות מבוססות על ההנחה שהסטטוס קוו פגום ומושחת באופן אינהרנטי. לכן השיח הפרוגרסיבי שולל את האפשרות שהשינוי יבוא מתוך הממסד. להיות

⁸ ראו אנקדוטה מהזמן האחרון מאוניברסיטת פנסילבניה, שבה "סטודנטים בקורס חובה בנושא גזענות קיבלו 'בוחר פריבילגיות' מהמרצה. בבחון סומן ליד כל אחת מהזהויות ערך מספרי חיובי או שלילי. ככל שהערך הרשום עבור זהות מסוימת היה גבוה יותר, כך הסטודנטים התבקשו 'לבחון את הפריבילגיות שלהם' במידה רבה יותר, כך לפי המרצה. בקטגוריית הדתות, היהדות דורגה כפריבילגית מכולן, והערך שהוקצה לה היה 25 נקודות." ראו גם את הנוסח השנוי במחלוקת ב"מודל תוכנית הלימודים ללימודים אתניים בקליפורניה" (ESMC) אשר דן ב"לובן העור המותנה והפריבילגיות" של היהודים.

⁹ מהומות פרגוסון (2014) עיצבו את המאבק האנטי-גזעני בהתאם למסגרת המושגית של קואליציית המיעוטים (intersectionality). יהודים וקבוצות יהודיות מצאו את עצמם מודרים ומשוללי לגיטימיות להזדהות כקולקטיב עם קבוצות מדוכאות אחרות. ראו את מסמך המדיניות של "ראות" בנושא המאבק בגזענות ביחס לקהילות הפרו-ישראליות באו.

¹⁰ ראו דוגמאות לכך באו, וכן:

■ תמה מרכזית במסגור הפרוגרסיבי של המחלוקת בנוגע לאחריות ישראל לחיסון הפלסטינים נגד קורונה (ראו מהזמן האחרון ממש התייחסות למערכון של "סאטרדיי נייט לייב" (SNL) אשר ממנו משתמע כי לישראל מדיניות חיסונים 'ליהודים בלבד', טענה המחזקת את המסגור של ישראל ככוח אתנו-לאומני על בסיס קביעות ששקירות מוכחות). רשידה טליב טענה כי המערכון הוא הוכחה לכך שישאל היא "מדינת אפרטהייד גזענית", טענה שגמאל באומן נתן לה הד. כאשר, בהתייחסו להודעת ישראל כי תספק 5,000 מנות חיסון לפלסטינים, הוא יצר את ההקבלה הבאה: "כנבר שחור החי באמריקה, אני מכיר את ההרגשה שהממשלה והחברה מזניחות אותך..." (באומן הסיב ציוץ קודם המבקר את מדיניות החיסונים של ישראל). (ראו במסמך מוניטור של "ראות" באו).

■ הפרופ' להיסטוריה והפוליטיקה של "קול יהודי לשלום" (JVP) ברברה רנסבי בשיחה עם עלי אבונמה: "אתה טוען כי הגנה על זכותה של ישראל להתקיים פירושה קבלת הגזענות המופנית אל הפלסטינים, גזענות שכפי שאתה יודע מוטמעת במדיניות הישראליות באופן כה מורכב. כלומר זה עניין של מאבק בגזענות ובקולוניאליזם."

■ דוגמאות לקבוצות אנטי-ישראליות אשר "תופסות טרמפ" על אגידות פרוגרסיביות רחבות יותר במסגרת ההתגייסות של קואליציית המיעוטים למען המאבק בגזענות נגד שחורים: לדוגמה, הצהרה של הארגון "סטודנטים למען צדק בפלסטין" (NSJP). בעצרת שנערכה תחת הכותרת "יום הזעם הפלסטיני", חלק מהמשתתפים צעדו עם סלוגנים של "Black Lives Matter", דבר שאפשר לצדדים בעלי עניין מכיוונים מנוגדים של המפה הפוליטית למסגר את האירוע כדוגמה לתמיכה של "Black Lives Matter" בסוגיה הפלסטינית.

■ קמפינים כגון Deadly Exchange אשר ממסגרים את ישראל כמי שתומכת בדיכוי הלבן בארה"ב ומאפשרת אותו, יוצרים קישור ישיר בין דינמיקות הגזע בשתי המדינות. לאחרונה, קבוצת סטודנטים מאוניברסיטת Tufts העבירה בהצלחה החלטה, באמצעות משאל בין הסטודנטים, המקשרת בין ישראל לבין ביטויי אלימות משטרתית של משטרת הקמפוס וקוראת לאוניברסיטה להתנצל על כך שמפקד המשטרה הקודם שלה השתתף בתוכנית הכשרה בטחונית בישראל.

משוחרר מכבליו של הממסד פירושו להיות "ער ומודע" ("Woke" בסלנג העכשווי). ולכן השיח הפרוגרסיבי הופך מאוד קשיח, דטרמיניסטי, טוטאלי ורומס.

ככל שהיהודים מזוהים עם הכוח והשפעה של הממסד, כך הם מתקבעים בתודעה כמכשול לקידום צדק חברתי על-ידי תנועות פרוגרסיביות השואפות לחסל את הממסד בצורתו הנוכחית. מאפיין זה סולל את הקרקע לשלל תיאוריות קונספירציה המתמקדות בכוח היהודי משני צידי המפה האידאולוגית, בהן נטען במפורש או במשתמע שהיהודים שולטים במוסדות החברתיים המרכזיים. מאפיין זה תורם לנטייה לדמוניזציה של ההשפעה היהודית וליחס חשדני כלפי בריתות עם היהודים.

קיים מתח אינהרנטי בין הגישות הרדיקליות לבין קיומו של אינטרס יהודי בסטטוס קוו ובמבני הכוח הנוכחיים – בעוד שהיהודים התמודדו עם דרך ארוכה שלאורכה סבלו מהדרה מפלה מבחינה פוליטית, חברתית, כלכלית ואקדמית, המסלול היהודי אל עבר ההכללה בארצות הברית הוא תוצר של רפורמות במבנים מוסדיים אלו. השתתפותם התורמת של היהודים במוסדות מרכזיים של החברה האמריקאית צמחה והתחזקה בהדרגה.

הפקעת הנרטיב ודחיית הזכות להגדרה עצמית

14. **תוצאה מרכזית של השיח הרומס: דה-לגיטימציה של אג'נדות יהודיות ופרו-ישראליות.** מסגורם של היהודים ככוח דיכוי לבן וכשותפים בהנצחתו של הסטטוס קוו הבלתי צודק בשיח הפרוגרסיבי מנוצל כדי 'להשתיק' קולות יהודיים ולבצע דה-לגיטימציה לקידום נושאים יהודיים ופרו-ישראלים. קיים ניצול של מאפייני השיח הפרוגרסיבי כדי לשלול מהיהודים את זכותם להציג את הנרטיב שלהם ואת זכותם להגדיר את עצמם בעצמם.¹¹

15. חלק מההשלכות של תופעות אלה על מיצוב היהודים בתוך התנועות הפרוגרסיביות:

- **הדרה מקואליציות המיעוטים ומאג'נדות של צדק חברתי** – יהודים וארגונים יהודיים רבים המבקשים לחבור לתנועות פרוגרסיביות, מגלים שהמסגרות הפרוגרסיביות דורשות מהם במפורש או במשתמע לוותר על רכיבי זהות מרכזיים שעשויים להיות רכיבים, דוגמת התמיכה בישראל או החברות בארגונים קהילתיים יהודיים שונים.¹²

- **האשמות ב"השתקת השיח"** – האשמות ורמיזות שמן משתמע כי היהודים פועלים להסתרת סדר היום

¹¹ להלן מספר דוגמאות לכך מהזמן האחרון: פולמוס שניצת בפאל של JVP בנושא אנטישמיות בהשתתפות לא-יהודים ופיטר ביינרט, מאמר בניו יורק טיימס המסתייג מחג החנוכה שנכתב על-די אדם שאינו מזוהה כיהודי, וקרב לייצוג היהדות כמורכבת מריבוי של מוצאים אתניים ולאומים במסגרת המאבק בחוק הלימודים האתניים של קליפורניה בנימון שתוכנית הלימודים המוצעת אינה כוללת את יהודי המזרח התיכון באפשרויות הלימוד. לעיתים קרובות גורמים חיצוניים נתפסים כבעלי זכות לגיטימית להגדיר את הקטגוריות שאליהן משתייכים היהודים. דוגמה בולטת בהקשר זה היא הטור של קוואמה אנתוני אפיה בניו יורק טיימס שבו הוא דן בשאלה אם יהודי מחויב מבחינה אתית להזדהות כלבן, וסיכם כי "לנו כאינדיבידואלים אין רשות לקבוע את המשמעות של המונחים שבהם אנו משתמשים כדי להתייחס לגזע." הוא מתייחס להקשר של החיים היהודיים בארצות הברית של זמננו כדי להדגיש כי "היותך לבן אינה שאלה של הזדהותך כלבן בלבד; היא כרוכה בכך שמתייחסים אליך כאל לבן." כמו כן, בהערכת חוויות החיים של יהודים במאמר "כיצד תושבי ניו יורק האירים, היהודים והאיטלקים נהנו מלובן עורם בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה", היהודים מסווגים כלבנים פריבילגיים בטענה כי הם הפיקו תועלת מהשלב שבו שורטטו קווי התייחסות על בסיס צבע עור בתקופת הבוס הכלכלי שלאחר מלחמת העולם, וכי "לעיתים קרובות היו הם עצמם אלה ששרטטו את הקווים הללו."

¹² בדוגמה מהזמן האחרון, הצעה של נציג אגודת הסטודנטים של אילינוי כי ניתן יהיה לקבל סטודנטים יהודיים לוועדה אך הם לא יוכלו להיות חברים בארגון יהודי כגון חב"ד או הלל. חבר סגל הפקולטה היה נוכח במקום ולא אמר דבר. לרקע בנושא קואליציית המיעוטים (intersectionality) בהקשר של מיצוב היהודים והגורמים הפרו-ישראלים, ראו את מסמך המדיניות של "ראות" כאן.

האמיתי שלהם, תוך קניית השפעה בכסף או לכאורה שימוש ציני בטענות שהם סובלים מאנטישמיות.¹³ תופעה זו מייצרת גם "אפקט מצנן" שמביא לצנזור עצמי יהודי בכל הנוגע למחאות על עוולות ואפליה.

- **ציפייה לוותור על הטענות לאפליה** – כדי להשתתף בתנועות הפרוגרסיביות, היהודים והארגונים הקהילתיים היהודיים נדרשים לעתים קרובות להכיר בפריבילגיות ובעמדת הכוח שלהם ולהימנע מכל טענה שלפיה הם סובלים מדעות קדומות, מאפליה או מהעדד ביטחון, כפרטים או כקולקטיב. ציפייה זו הופכת לבסיס לשלילת זכותם של היהודים להגדרה עצמית ולראיית כל היהודים כאחראים ל"חטא הקדמון" של הציונות.

הגישה המוצעת

16. **המטרה: לקבוע גבולות לשיח הפרוגרסיבי הרומס כך שלא תישלל מהיהודים הזכות להגדיר בעצמם את הנראטיב ואת החוויות שלהם.**

ניצול ההזדמנויות העכשוויות

17. **המודעות לחוסר ההלימה בין החיים היהודיים בארה"ב לשיח הפרוגרסיבי הרומס מתחילה סוף סוף לעורר תשומת לב ומעוררת דיונים תוססים** פנים-יהודיים המתמקדים בהגדרת היהודים כ"לבנים ופריבילגיים",¹⁴ תוך התייחסות למושגים כגון מוצא אתני, ילידיות,¹⁵ וטבעה של הפגיעות היהודית.¹⁶ לעיתים קרובות, דיונים אלה מציפים את חוסר הייצוג היחסי של יהודים לא לבנים (Jews of color) בארגונים יהודיים. למרות המתחים, דיונים אלה מהווים בסיס לתחילת קיומו של שיח בנושא זה, ועשויים להיות הגרעין שיאפשר התעמתות עם מסגרות השיח הפרוגרסיבי הנוכחי.
18. **אתגור מסגרת השיח הפרוגרסיבי העכשווי מספק הזדמנות למיצוב מחדש של יהודים** בתפיסה הפרוגרסיבית ועשויה לסייע לכינונה של תנועה פרוגרסיבית מכלילה יותר. במקביל, השמאל הפרוגרסיבי נמצא בטלטלה על

¹³ לדוגמה: פאנל JVP מדצמבר 2020 בנושא אנטישמיות במטרה "לחקור כיצד ניתן ללחום באנטישמיות ובכל מי שמבקשים להשתמש בהאשמות באנטישמיות כדי לערער תנועות פרוגרסיביות למען הצדק"; הקמפיין "Drop the ADL" ("התנתקו מהליגה נגד השמצה" [ADL]) התבסס גם על הטענה שה-ADL תוקפת תנועות למען צדק חברתי; וכן ההאשמה שהשמיע סלאם אל-מריאטי, חבר "המועצה המוסלמית לענייני ציבור" (MPAC), כי "ה-ADL, יחד עם קבוצות פרו-ישראליות אחרות, משתמש באנטישמיות בתור נשק כדי לדחוק לשוליים את מבקריה של ישראל...".

¹⁴ נקודות המבט היהודיות כוללות טווח רחב של השקפות, לדוגמה: כותבת אחת מתארת את הרעיון של פגיעות יהודית בזמננו כמשולל היגיון בהינתן ש"חווית החיים של מרבית יהודי אמריקה כיום אינה חוויה של אפליה או של אלימות משטרתית". כותבת אחר דן באופן שבו הקטגוריות השולטות אינן מסוגלות להכיל את "הפרטיקולריות היהודית": "איננו משתבצים בקטגוריות של 'מדכא' או 'מדוכא'. אנו גם פריבילגיים וגם בשוליים, גם מוגנים על-ידי הכוחות השולטים וגם מהווים מטרה לאותם גזענים מטורפים הפוגעים באנשים של צבע". בתחום זה קיימים דיונים פעילים ומשגשגים המתבטאים בין היתר במספר רב של ממים (memes) ובדיונים ברשתות החברתיות ובקהילות היהודיות בפייסבוק.

¹⁵ דיונים מען אלן פרצו במספר הזדמנויות אל המיינסטרים, למשל בטענה כי שורשיהם המזרח-תיכוניים של היהודים הם הסיבה לאי-הכללתם בקטגוריה "לבנים" (לדוגמה כאן), ובעקבות הכרזתה של גל גדות כי היא תגלם את קלאופטרה בסרט שייצא בקרוב (לדוגמה, כאן וכאן) – "גל גדות אינה אישה לבנה. גם לא היהודים האשכנזים בכללם. גדות היא לבניטית-מזרח תיכונית, מבחינה אתנית ולאומית כאחת, בדיוק כמו כל היהודים האשכנזים".

בקרב הקהילות היהודיות מתעוררות שאלות נוספות לגבי הכללתם של יהודים בעלי מורשת ים-תיכונית/צפון-אפריקאית מהעבר הקרוב או "יהודים של צבע" בקטגוריה של מיעוט (גישה שהודגמה בתפקיד רב ההשפעה שמילא הארגון JIMENA ליהודים ילידיים מאזורי המזרח התיכון וצפון אפריקה), המייצג קהילות יהודיות ממוצא מזרחי או ים תיכוני בקליפורניה, בהשגת הרפורמה ב-ESMC] מודל תוכנית הלימודים ללימודים אתניים בקליפורניה], ושספגה ביקורת בשבועות האחרונים (כאן וכאן) תוך הדרתם של היהודים האשכנזים ממנו. (למידע נוסף עיינו ב"מוניטור מס' 10" של "ראות כאן").

¹⁶ בנושא זה בולטת בפרט השאלה אם טבע הפגיעות היהודית והפרדוקסים הקיצוניים הכלולים בה הינם תופעה ייחודית ליהודים, למשל במסגרת השוואה בין חוויות אחרות של דיכוי ורדיפות לבין השואה. לשאלה תיאורטית זו יש השלכות אסטרטגיות: בקרב יהודים אמריקאים צעירים, במקרה זה ילידי 1980 ואילך, בולטת הסלידה מהרעיון כי "קיים הבדל בין היהודים לבין כל השאר". סלידה זו עומדת, לדוגמה, בבסיס העובדה כי רק 54% מציבור זה חש "בנוח עם הרעיון של מדינה יהודית".

רקע כניסתו של הממשל החדש, והמתח שעולה בין הציר הרדיקלי לציר המתון יותר בתנועה הפרוגרסיבית. **מצב זה יוצא הזדמנות עבור הנהגה יהודית שקולה ומודעת להשפיע באופן יזום על כללי המשחק.**

19. **הממשל חדש המביא עמו דינמיקה פוליטית חדשה ויוצר גם הזדמנות להתעמת בנחישות עם זרמי האנטישמיות הפרוגרסיבית בשמאל.**¹⁷ אם זרמי האנטישמיות הפרוגרסיבית יידחו מתוך המפלגה הדמוקרטית ועל-ידי הנהגתה, דחייה זו תקבל משנה תוקף, אמינות ועוצמה.¹⁸

מלחמת הרעיונות

20. **חרף ההכרה ההולכת וגוברת באתגר שמייצר השיח הפרוגרסיבי לקהילה היהודית בארה"ב, עדיין אין לאיום הזה שם והגדרה הזוכים להכרה רחבה.**

21. **הקהילה היהודית מסוגלת להגדיר בבהירות רבה יותר את "האנטישמיות הקלאסית" ואת האנטי-ציונות – כך למשל, למרות שקיימת אופוזיציה להגדרה של "כוח המשימה הבינלאומי להנצחת זכר השואה" (IHRA), הגדרת האנטישמיות שלה זוכה להסכמה רחבה מאוד. הגדרת האיום הנובע מהשיח הפרוגרסיבי הרומס, דורש מענה אינטלקטואלי המבוסס על איפיון מדויק וחשיבה מעמיקה ומנומקת.**

22. **תשומת הלב לו זכה הדיון בנוגע להגדרת ה-IHRA לאנטישמיות, משקף את מרכזיותו בסדר היום של מוסדות מובילים ובשיח הציבורי יהודי.**¹⁹ בהתאם לכך, **ישנו צורך קריטי לאפיין את אתגר השיח הפרוגרסיבי הרומס.**

23. **כדי להתמודד עם אתגר זה בהצלחה, נדרשת הגדרה מדויקת המבוססת על הסכמה רחבה: יש להגיע להבנה משותפת נרחבת בנוגע למאפייניו; ולקדם בכל האופנים את האג'נדה שלפיה ליהודים יש זכות, כמו לכל קבוצה חברתית אחרת, להגדיר בעצמם את חווייתם, אמונותיהם ואורח חייהם.**

24. **מלחמת ההגדרות מקבלת ממדים פוליטיים לאור פעילותן של תנועות אנטישמיות ואנטי-ציוניות פועלות להגדיר שאלות יסוד בשיח המיינסטרימי.**²⁰ דוגמאות בולטות הן שאלות לגבי מה מהווה ביקורת לגיטימית של ישראל ומהי אנטישמיות? האם מעמד היהודים זהה לזה של קבוצות לבנות פריבילגיות? והאם ליהודים יש זכות להגדיר בעצמם את חווייתם? גם גופי ימין רדיקלי משתתפים במלחמת ההגדרות, ולעיתים קרובות הם להוטים להרחיב את ההגדרות של האנטי-ציונות והאנטישמיות כך שיכללו גם ביקורת לגיטימית על מדיניות ישראל; כולם ביחד הופכים את האתגר לאידיאולוגי ופוליטי.

¹⁷ ראו ב"מוניטור ראות" כאן בנוגע להכרזת ממשל ביידן כי הוא מאמץ את הגדרת ה-IHRA בהקשר זה. לצורך רקע, הצג הנשיאותי האמריקאי לשנת 2019 בנושא המאבק באנטישמיות הפך את הגדרת האנטישמיות של "כוח המשימה הבינלאומי להנצחת זכר השואה" (IHRA) לחלק מפרק VI של "חוק זכויות האזרח" (Civil Rights Act), אשר אוסר על אפליה על בסיס גזע, צבע עור או מוצא לאומי במסגרת תוכניות במימון פדרלי או בפעילויות המקבלות סיוע כספי פדרלי.

¹⁸ בהקשר זה יש מקום ללמוד מהניסיון הבריטי, כאשר במפלגת הלייבור התחוללו זעזועים כתוצאה מהתפרצות מתחים פנים-מפלגתיים, בין היתר סביב אופן הגדרת האנטישמיות ומי רשאי להגדירה. במקרה זה, התהליך הואץ עקב טיפולה של מפלגת הלייבור בנושא האנטישמיות והוא הביא להדחתו של גירמי קורבין (ולחזרתו לתפקידו). במשך למעלה מעשור עקבה 'ראות' אחר תנועות המקדמות דה-לגיטימציה של ישראל, והיא איתרה באופן עקבי התפתחויות ואבני דרך מרכזיות שבהן ארה"ב צועדת בעקבות בריטניה בפער של כחמש שנים.

¹⁹ לדוגמה: הגדרת ה-IHRA לאנטישמיות מודגשת כהמלצת המדיניות השנייה של "הפדרציות היהודיות של צפון אמריקה" (JFNA) שהוגשה לממשל החדש; ונדונה בקרב קהלים רחבים יותר, כגון כאן. בנוסף, פקיד בכיר במחלקת המדינה האמריקאית אמר לאחרונה כי ממשל ביידן מאמץ את ההגדרה של ה-IHRA ורואה בה "כלי רב ערך".

²⁰ ההגדרות תהיינה חיוניות גם לאופן שבו פלטפורמות המדיה החברתית מטפלות בנושאים אלו. לדוגמה, מדד השנאה המקוון, של ה-ADL, פלטפורמה שנבנתה כדי להבין טוב יותר את שיח השנאה באינטרנט ולעקוב אחריו, מסוגל לזהות מראש אופני התבטאות הנופלים בקטגוריה של אנטישמיות, מפורשת פחות או יותר.

החובה לגבש קונצנזוס

25. ברמה הפנימית: הגדרה שתזכה לקונצנזוס יהודי רחב תאפשר להציג חזית מאוחדת המייצגת ספקטרום אידיאולוגי רחב המגנה על זכות היהודים להגדיר את חווייתם בעצמם.
26. ברמה החיצונית: גיבוש קונצנזוס סביב ההגדרות הינו קריטי למאמצים לזהות, ללמוד ולפעול באופן קונסטרוקטיבי, להתריע באופן אמין על דעות קדומות ואפליה, ולקעקע את הנסיונות להכפיש יחידים וארגונים המדווחים על אנטישמיות.

תפקידם המרכזי של כוחות פרוגרסיביים יהודיים מבוזרים

27. היהודים הפרוגרסיבים ניצבים הלכה למעשה בקו החזית של אתגר השיח הפרוגרסיבי הרומס. כיום רבים מהם נלחמים על מהות התנועה הפרוגרסיבית אל מול כוחות שהשפעתם מתגברת, ואשר מאיימים להדיר אותם משם.
28. כדי לגבש חזית יהודית פרוגרסיבית אפקטיבית שרואה את עצמה מחוייבת לשנות את השיח הפרוגרסיבי הרומס, מנהיגי הקהילה היהודית יצטרכו להתרגל לעבוד עם מבנה מבוזר של תנועות שטח, ולתת משקל גדול יותר לתקשורת אישית, ישירה ואוטנטית. בהקשר זה, תנועות יהודיות פרוגרסיביות, קהילות פייסבוק ויוזמות שונות – שהן לרוב מקומיות או נישתיות, מהוות את "קו החזית" החדש של הפעילות ההסברתית נגד השיח הפרוגרסיבי הרומס. הן מהוות את ההזדמנות הטובה ביותר להפעיל בסיס רחב יותר של שחקנים עולים על מנת להאיץ במהירות את כמות המעורבות (Engagement) בנושא זה, ולהכווין צורות של "מיקרו-מעורבות".
29. לפיכך, צו השעה הוא להפיח חיים חדשים בתחום קשרי הקהילה (community relations) – בתקופה של אי שקט חברתי, תחום יחסי הציבור הקהילתיים – אשר פועל כזרוע עצמאית של הארגונים הקהילתיים היהודיים – הינו הנכס רב הערך ביותר של הממסד היהודי לצורך אינטראקציה עם קהילות אחרות וגיוס הקהילה היהודית למען מטרה מסוימת (ראו את מסמך 'ראות' על תחום קשרי הקהילה).

סוף.

נספח: מתחים קונספטואליים מרכזיים הקיימים

ברקע

1. מושגי מפתח אשר מנעו הכללה מלאה של היהודים בתנועות הפרוגרסיביות נתונים כיום ללחץ בתוך השמאל.
2. הדומיננטיות של המבנים המושגיים המבוססים על צבע עור הועמדה בסימן שאלה בפתיחות רבה יותר לאחר תוצאות בחירות נובמבר 2020 – ובפרט בעקבות הישגיו הדלים יחסית של בידן בקרב המצביעים ההיספנים, העלייה הקטנה בתמיכה שלה זכה טראמפ בקרב מצביעים שחורים והתוצאות המאכזבות עבור הדמוקרטים במירוצים המשניים.²¹

ראו דוגמאות להסתייגויות שהושמעו לאחר הבחירות ביחס לקטגוריזציות החברתיות המבוססות על צבע העור, בנימוק שקטגוריזציות אלה:

- לא שיקפו נכונה את התנהגות הבוחרים בהינתן ש: טראמפ הגדיל, בהשוואה לבחירות 2016, את הנתח שקיבל מקולות הבוחרים הן בקרב ההיספנים והן בקרב השחורים, שעה שאיבד את מרבית היתרון שממנו נהנה קודם לכן בקרב גברים לבנים בוגרי קולג'. באופן כללי יותר, הרלוונטיות שבראית הקול ההיספני כמונוליטי הועמדה בסימן שאלה לאור השונות העצומה שבמגוון הזרמים הפוליטיים והמוצאים האתניים של הקהילה ההיספנית, שמקורה בלמעלה מעשרים מדינות המתפרסות על פני שתי יבשות; ובראית הקול האסייתי כמונוליטי – מאותם הנימוקים; ובהנחה כי המצביעים השחורים מתנהגים באופן עקבי והומוגני.
- עושות רדוקציה המשטחית בעיות מורכבות לאמיתות ודאיות, דבר המשקף כשל בהבנה של בני האדם – חבר בית הנבחרים הדמוקרטי הנרי קוואייר (Henry Cuellar): "טראמפ עשה הרבה יותר טוב בהבנת ההיספנים. לפעמים הדמוקרטים רואים את ההיספנים כמונוליטיים"; חבר בית הנבחרים הדמוקרטי רובן גלגו תבע, בהתייחס להיספנים, כי "חשוב שליברלים לבנים לא יכפו את דעותיהם ואת המדיניות שלהם עלינו."
- מייצגות ניתוק מנקודת מבטם של המיעוטים שבשםם הן מבקשות לדבר: "תהום פעורה בין האופן שבו השמאל "המודע" ("Woke") תופס גזענות, לבין האופן שבו אנשים רבים בעולם האמיתי תופסים זאת", וכתוצאה ממנה המשפיענים הפרוגרסיבים מניחים כי גזענות היא נושא נפיץ ומפלג (Wedge Issue) והמאבק בו יהווה גורם מניע מרכזי, בעוד ש"מצביעי טראמפ השחורים או ההיספנים יודעים כנראה היטב כי הגזענות קיימת... עם זאת הם לא מייחסים לה את אותה החשיבות שהקונצנזוס "המודע" שמניח כי כל אדם סביר ייחס לה." ראו, לדוגמה, את התוצאות של הצעה בנושאי חינוך אשר "לכדה את הפער שבין החזון שמציג הממסד הליברלי בקליפורניה... לבין תחושותיהם של מצביעים שחורים, היספנים, אסייתים וערבים רבים", ואשר התבטאה אפילו בשימוש בשפה, כגון השימוש במונח Latinx כדי להתייחס ל-Latinos (היספנים) בצורה ניטרלית מבחינה מגדרית, דבר ש"רק עורר את תמיהתם של היספנים רבים".

בהקשר אחר, הקטגוריזציה של אנשים של צבע כבעלי זהות פוליטית מונוליטית הציתה מתחים על רקע מחאת הצדק האזרחי ב-2020, אשר הגיעה לשיאה עם הריגתו של ג'ורג' פלויד בחודש מאי בשנה שעברה. במקרה זה, הייחודיות של חווית השחורים בארה"ב הציבה בסימן שאלה את המוסריות ואת הדיוק שבעירוב חסר ההבחנה בין נסיבות שונות הנוגעות לקבוצות אתניות שונות באמריקה וכינוסן תחת מטרייה אחת, ויכוח פנימי שהוא בעקבות השיח שעורר "פרויקט 1619" של הניו יורק טיימס. ראו באן את המסמך של "ראות" בנושא "פרויקט 1619" והזווית היהודית.

3. בנוסף, קיים מתח גואה בין הדמוקרטים המתונים לבין הפרוגרסיביים לגבי השאלה אם המסרים המשקפים שינוי מדיניות רדיקלי פגעו במפלגה או דווקא סייעו לה. תוצאות בחירות 2020 הציפו גם את המתח המבעבע בין הגישות הדוגלות בהשגת שינוי חברתי באמצעות רפורמות המוטמעות באופן הדרגתי במוסדות הקיימים, לבין הגישות הרדיקליות ששוללות את לגיטימיות הקיום של המוסדות. בניתוחים שנערכו לאחר הבחירות, אישים בולטים בזרם המתון ייחסו את ההישגים החלשים של הדמוקרטים, למסרים הפרוגרסיביים הרדיקליים הקוראים לפירוק המערכות הקיימות מן היסוד, כגון הפסקת מימון המשטרה (ראו [כאן](#) ו**כאן**, לדוגמה). לאחרונה ממש, [התייחסות](#) של הנשיא אובמה ליוזמה להפסקת מימון המשטרה (Defund The Police) כאל סלוגן היוצר ניכור, גררה [גל](#) של ביקורת פרוגרסיבית (כולל מה"סקווד" [The Squad] ראו לדוגמה [כאן](#), [כאן](#), [כאן](#)).

מודלים של שינוי רדיקלי מציבים אתגרים בפני הקהילות היהודיות והפרו-ישראליות שזוכות לביטחון ושגשוג יחסי תודות לסטטוס קוו הנוכחי ולכן יש להן אינטרס בשימורו. יתרה מכך, בחוגים רדיקליים שבהם חוסר האמון במוסדות גואה ומאיים להפוך לדמוניזציה של ממש, היהודים – בהינתן האסוציאציות הנפוצות בדבר הכוח היהודי – חשופים לסכנה וקטלוג כמכשול בפני השגת צדק חברתי.

© קבוצת ראות 2021